

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4To/161/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6417010308
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6417010308.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Martina Ľuptáka, PhD. a JUDr. Štefana Nováka, LL.M., v trestnej veci obžalovaného F. O. Y.-F. Y. N., stíhaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., na verejnom zasadnutí dňa 15. decembra 2020 o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/81/2017 zo dňa 10.09.2019, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného F. O. Y.-F. Y. N. podané prostredníctvom obhajcu sa z
a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/81/2017 zo dňa 10.09.2019 bol obžalovaný F. O. Y.-F. Y. N. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zák. č. 300/2005 Z. z., s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., pretože

od januára 2011 až do súčasnej doby dňa 10.09.2019, si ako otec maloletých detí V. N., nar. XX.XX.XXXX a W. N., nar. XX.XX.XXXX, v mieste trvalého bydliska a na miestach, kde sa zdržiaval, riadne a včas neplnil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 62 a nasledujúcich Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., v znení neskorších predpisov, a ktorá mu bola deklarovaná aj rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10P 13/2011 zo dňa 18.11.2011, práv. 24.03.2012, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu mal. V. sumou vo výške 130 € a na mal. W. sumou vo výške 70 € mesačne, počnúc dňom 17.01.2011, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletých detí V. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. B. XXX, okres R. a zároveň bol zaviazaný uhradiť aj zročné výživné za obdobie od 17.01.2011 do 18.11.2011 spolu vo výške 1 690,30 €, po 50 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným, čím mu za vyššie uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom vo výške 20 490,30 €.

Za to okresný súd obžalovanému podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j), § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 2 roky.

Proti tomuto rozsudku po jeho vyhlásení podal odvolanie obhajca obžalovaného priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 10.09.2019, ktoré dodatočne písomne odôvodnil. Odvolanie smeroval proti výroku o vine, treste a konaniu predchádzajúcemu predmetnému rozsudku. Obžalovaný popiera spáchanie skutku, ktorý mu je kladený za vinu v obžalobe. Podľa obhajoby v podstate neboli splnené podmienky konania proti ušlému. Súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými argumentami obhajoby. V skutkovej vete sa vyskytuje viacero nezrovnalostí, ktoré majú v konečnom dôsledku vplyv na správne právne posúdenie veci.

Podľa obhajoby v tomto prípade nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty predmetného trestného činu. Predovšetkým nie je možné vynútiť úhradu výživného na deti, pretože nie je známy majetok obžalovaného, ktorý by mohol byť zaistený. V tejto súvislosti obhajoba poukázala na list zo dňa 19.07.2017, ktorého odosielateľom bolo Centrum pre medzinárodno-právnu ochranu detí a mládeže, z ktorého vyplynulo, že v súčasnosti je vymáhanie výživného neúčinné a konanie bolo zastavené. Dôvodom tohto postupu mala byť hospitalizácia obžalovaného v psychiatrickej nemocnici.

Ďalej obhajoba nepovažuje za preukázané, že by obžalovaný mal vedomosť o výške vyživovacej povinnosti a od akého času by mal mať túto vedomosť, keďže nie je preukázané, že obžalovanému bol riadne doručený rozsudok týkajúci sa určenia výšky výživného na maloleté deti.

V ďalšej časti odvolania obhajoba poukázala na chronologický postup vo veci po podaní obžaloby (30.09.2016) na Okresný súd v Žiari nad Hronom a hodnotenie dôkazov, ktoré boli zabezpečené do spisového materiálu po vrátení veci prokurátorovi a následne dňa 16.12.2016 vyšetrovateľovi.

V tomto smere obhajoba dospela k záveru, že ani po doplnení dokazovania nedošlo k preukázaniu doručenia písomností, a to ani v prípade predvolania na hlavné pojednávanie dňa 18.11.2011, ani rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/13/2011-57. Súd zrejme pochybil, keď obžalovaného uznal vinným a uložil mu trest napriek tomu, že pôvodne podanú obžalobu odmietol a skutkový stav sa podľa obhajoby nijakým spôsobom nezmenil.

Vo vzťahu k právnej kvalifikácii obhajoba poukázala na nesprávnu aplikáciu kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 207 ods. 3 písm. b) Tr. zák., keďže tým, že nebolo preukázané doručenie a čas doručenia rozsudku o výživnom, nie je preukázané ani či a odkedy mal obžalovaný vedomosť o výške výživného. Preto nebolo možné ustáliť, či bol spáchaný trestný čin a či bol spáchaný po dlhý čas, ako to vyžadovala použitá vyššie citovaná právna kvalifikácia.

Ďalej obhajoba ozrejmila podmienky skúmania zavinenia páchatel'a trestného činu podľa § 207 Tr. zák.

V závere odvolania poukázala na podmienky konania proti ušlému podľa § 358 Tr. por., pričom na začatie konania proti ušlému podľa obhajoby nestačí iba konštatovanie OČTK alebo súdu, že sa obvinený nezdržiava v mieste svojho bydliska a nie je známe, kde sa zdržiava. V tomto smere je potrebné preukázať, či sa obvinený vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine. Obžalovaný doposiaľ vo veci nebol riadne vypočutý, a preto nie je možné vec náležite objasniť.

V neposlednej rade obhajoba poukázala na aplikáciu zásady „in dubio pro reo“ a zásady prezumpcie nevinu, pričom vysvetlila ich význam pre trestné konanie.

Z uvedeného dôvodu obhajoba navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, resp. aby odvolací súd po zrušení napadnutého rozsudku sám rozhodol tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodí podľa § 285 písm. a) Tr. por.

Na verejnom zasadnutí prokurátorka krajskej prokuratúry uviedla, že prvostupňový rozsudok je podľa jej názoru správny a zákonný vo všetkých výrokoch, čo sa týka odvolania obhajoby, je nutné uviesť, že obžalovaný mal zákonnú povinnosť vyživovať svoje maloleté deti, pokiaľ ide o výšku výživného, je tu určitá pochybnosť o doručení rozsudku, v ktorom bola určená táto vyživovacia povinnosť, ale v zmysle judikatúry a súdnej praxe je možné tento rozsudok akceptovať, keďže vychádzal z posledného príjmu obžalovaného, ktorý sa vlastnou vinou dostal do predmetného stavu. Z uvedeného dôvodu navrhla odvolanie obhajoby ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí uviedol, že v celom rozsahu trvá na podanom odvolaní. V zmysle jeho písomných dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodol v intenciách tohto odvolania.

Poškodená na verejnom zasadnutí nechcela nič dodať, uviedla však, že obžalovaný jej výživné stále neplatí.

Na podklade podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného F. O. Y.-F. Y. N. nie je dôvodné.

V tomto smere odvolací súd musí konštatovať, že skutkový stav ustálený prvostupňovým súdom v napadnutom rozsudku má oporu vo vykonaných dôkazoch, ktoré okresný súd vyhodnotil v súlade s požiadavkami ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. V odôvodnení napadnutého rozsudku prvostupňový súd v súlade s požiadavkami ustanovenia § 168 ods. 1 Tr. por. dostatočne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, akým spôsobom sa súd vysporiadal s jednotlivými dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní, a to predovšetkým s výpoveďou svedkyne poškodenej V. F., ktorá potvrdila, že obžalovaný nemal záujem o ich spoločné maloleté deti V. a W. N., že obžalovaný bol prítomný pri pôrode W. dňa XX.XX.XXXX a na Slovensku sa v tom čase zdržiaval asi 1 mesiac, tiež potvrdila, že telefonicky komunikovala s obžalovaným v čase, keď mu bol doručený návrh a rozsudok o úprave styku k maloletým deťom a plateniu výživného, pričom jej vtedy povedal, že „žiadne peniaze platiť nebude“.

Okresný súd vyhodnotil výpoveď svedkyne poškodenej V. F. v súlade so zásadami hodnotenia dôkazov a konštatoval, že nemal dôvod neveriť tejto svedeckej výpovedi. Svedkyňa bez akýchkoľvek pochybností potvrdila, že obžalovaný o civilnom konaní vedel a tiež, že prevzal rozsudok, ktorým boli jeho maloleté deti zverené do výchovy poškodenej a on bol zaviazaný k povinnosti platiť na ne výživné. S výpoveďou svedkyne poškodenej korešpondovali aj listinné dôkazy, najmä rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10P/13/2011 zo dňa 18.11.2011 a k nemu spisový materiál, rodné listy maloletých detí V. N., nar. XX.XX.XXXX a W. N., nar. XX.XX.XXXX, ako aj listinné dôkazy týkajúce sa preverovania pobytu obžalovaného nachádzajúce sa v spisovom materiáli.

Vzhľadom na vyššie uvedené ani odvolací súd nemal pochybnosti o ustálenom skutkovom stave a použití právnej kvalifikácie konania obžalovaného.

V tejto súvislosti nemohol prihliadnuť na obhajobu obžalovaného, keďže s hodnotením dôkazov obhajobou sa krajský súd nestotožnil. Predovšetkým obhajobou spochybňovaná vedomosť obžalovaného o výške a čase odkedy mal platiť výživné, aj krajský súd musel vyhodnotiť ako účelovú. Rozsudok č. k. 10P/13/2011-57 bol totiž prevzatý dňa 08.03.2012 na adrese N., S. XX, A. hostel, na meno obžalovaného. Napriek nemožnosti preverenia tejto skutočnosti v Slovenskej pošte z dôvodu 3-ročnej lehoty archivácie úkonov odo dňa podania zásielky, z výpovede svedkyne poškodenej V. F. však bolo bez pochyb preukázané, že obžalovaný vedel, že má platiť výživné na svoje maloleté deti a predmetný rozsudok si aj prevzal.

Z uvedenej výpovede svedkyne mal súd tiež za preukázané, že obžalovaný po tom, čo sa dozvedel, že má platiť výživné, svedkyňu poškodenej v telefonickom rozhovore povedal, že jej žiadne peniaze platiť nebude. Pre dokreslenie situácie o úmysle obžalovaného neplatiť výživné dokazuje aj jeho sporadické platenie výživného v čase, keď žili so svedkyňou poškodenou v spoločnej domácnosti. Už vtedy si neplnil riadne túto zákonnú povinnosť, čo svedkyňu poškodenú viedlo okrem iného k podaniu návrhu na zverenie maloletých detí do jej starostlivosti a určeni výživného.

Navyše je potrebné zdôrazniť, že aj keby vedomosť obžalovaného o konkrétnej výške výživného bola nejakým spôsobom spochybnená (čo v jeho prípade nebolo), obžalovaný by sa takýmto spôsobom nemohol zbaviť trestnej zodpovednosti za svoje konanie, keďže o tom, že má dve maloleté deti V. a W. nespochybniteľne vedel, a preto mal zákonnú povinnosť platiť výživné, ak súd ešte nerozhodol, vo výške minimálne 30% životného minima. V tomto smere neznalosť zákona obžalovaného neospravedlňuje. V zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Zb. zák. v platnom znení, plnenie vyživovacej povinnosti vo výške minimálne 30 % životného minima je plnením vyživovacej povinnosti v minimálnom rozsahu každého rodiča bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Z vyjadrenia svedkyne poškodenej pred súdom vyplynulo, že obžalovaný sa o svoje deti nezaujíma a na ne ani neplatí výživné. Preto aj odvolací súd vyhodnotil obhajobu obžalovaného v tomto smere ako irelevantnú.

Z uvedeného dôvodu okresný súd správne uznal vinu obžalovaného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., pretože najmenej 3 mesiace v období 2 rokov z nedbanlivosti neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v platnom znení, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v platnom znení, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v platnom znení, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo životného minima na nezaopatrované neploleté deti alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v platnom znení, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia zákona o rodine prvostupňový súd potom konanie obžalovaného, ktorým najmenej 3 mesiace v období 2 rokov z nedbanlivosti neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas, správne právne kvalifikoval tak, ako je to vyššie uvedené. K forme zavinenia krajský súd dodáva, že vzhľadom k dôkaznej núdzi obžalovaný totiž nebol vo veci vypočutý, mu súd správne pričítal konanie vo forme nedbanlivosti.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

Pokiaľ ide o uložený trest obžalovanému, z pohľadu krajského súdu je potrebné konštatovať, že Trestný zákon v ustanovení § 207 ods. 3 umožňuje jeho páchatelovi uloženie trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe od 1 do 5 rokov, pričom pri hodnotení osoby obžalovaného súd zistil, že obžalovaný je štátny príslušník Portugalskej republiky, doposiaľ súdne netrestaný v Slovenskej republike. Obžalovanému pri ukladaní trestu priznal jednu poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. j) Tr. zák., teda že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život a preto za použitia § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. uložil obžalovanému trest odňatia slobody pri spodnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby vo výmere 18 mesiacov. Výkon trestu obžalovanému podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 2 roky. Takto uložený trest odňatia slobody aj odvolací súd považuje za mierny až prevýchovný, ktorý zodpovedá zákonným podmienkam individuálnej a generálnej prevencie.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Za takýchto okolností, keď krajský súd nezistil dôvody na zmenu napadnutého rozsudku, odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon ďalší riadny opravný prostriedok nepripúšťa.